

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 16.9.2011
KOM(2011) 559 lopullinen

2010/0312 (COD)

Muutettu ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**Arviointi- ja valvontamekanismin perustamisesta Schengenin säännösten soveltamisen
varmistamista varten**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

1.1. Schengen-alueen hallinnointi – vapaan liikkumisen alue vahvemerkiksi

Tähän ehdotukseen sisältyvien muutosten tausta ja perustelut sekä yksityiskohtainen selvitys siitä, miten niiden on tarkoitus toimia käytännössä, esitetään Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle annetussa komission tiedonannossa ”Schengen-alueen hallinnointi – vapaan liikkumisen alue vahvemerkiksi”, joka annetaan yhdessä tämän ehdotuksen kanssa.

1.2. Muutokset lainsäädännössä

Komissio hyväksyi 16. marraskuuta 2010 ehdotuksen¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi arviointimekanismin perustamisesta Schengenin säännöstön soveltamisen varmistamista varten. Ehdotuksessa vahvistetaan Schengenin arviointimekanismia erityisesti yksinkertaistamalla seuranta: arvioituja jäsenvaltioita pyydetään toimittamaan toimintasuunnitelma havaittujen puutteiden korjaamisesta sekä raporttoimaan säännöllisesti toimintasuunnitelman toimeenpanosta siihen asti, kunnes kaikki puutteet on korjattu. Vakavista puutteista, joilla on vaikutusta yhden tai useamman jäsenvaltion yleiseen turvallisuustasoon, ilmoitetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille. Näin luodaan korkeimmalla mahdollisella poliittisella tasolla vertaispainetta jäsenvaltiolle, joka ei noudata sääntöjä.

Kukin jäsenvaltio arvioidaan ainakin kerran viiden vuoden aikana. Tätä aikataulua voidaan kuitenkin tarvittaessa mukauttaa paikalla havaittujen tarpeiden ja tilanteiden mukaisesti. Liitännäistoimien moitteettoman toteuttamisen valvomiseksi voidaan tehdä myös yllätyskäyntejä.

Eurooppa-neuvosto kehotti 23.–24. kesäkuuta 2011 pidetyssä kokouksessaan vahvistamaan Schengenin arviointimekanismia ja ottamaan käyttöön suojalausekkeen sellaisia todella kriittisiä tilanteita varten, joissa jäsenvaltio ei enää kykene täyttämään Schengenin säännöstön mukaisia velvoitteitaan 1.1 kohdassa tarkoitettussa tiedonannossa selostetulla tavalla. Jotta tähän kehoitukseen vastaamiseksi saataisiin luotua tarvittava oikeudellinen kehys, komissio muuttaa ehdotustaan tarjoamalla lisätukea unionin tasolla ja kansallisella tasolla, lisäämällä Frontexin tarjoamaa tukea ja mahdollistamalla sellaisen unionin tason mekanismin käyttöönoton, jolla palautetaan rajavalvonta sisärajoille, mikäli tietty jäsenvaltio lyö jatkuvasti laimin velvoitteensa valvoa omaa ulkorajaosuuttaan ja olosuhteet muodostavat vakavan uhan yleisen järjestyksen tai sisäisen turvallisuuden kannalta unionin tai jäsenvaltioiden tasolla. Tällaisen mekanismin käyttöönotto edellyttää myös tämän ehdotuksen kanssa samaan aikaan esitettävää Schengenin rajasäännöstön muutosta.

Tarve muuttaa nykyistä Schengenin arviointimekanismia on selitetty yksityiskohtaisesti edellä mainitussa, 16. marraskuuta 2010 esitetyssä ehdotuksessa. Vaikka tällä ehdotuksella korvataan edellinen, marraskuussa 2010 esitetty ehdotus, sen esittämiseen johtaneet syyt eivät ole muuttuneet. Tämän vuoksi komissio ei esitä uudelleen yksityiskohtaisia perusteluja tälle

¹ KOM(2010) 624, 16.11.2010.

muutetulle ehdotukselle. Lainsäätäjät eivät ole vielä hyväksyneet alkuperäistä ehdotusta (Euroopan parlamentti ei ole vielä hyväksynyt ehdotuksesta kantaa ensimmäisessä käsittelyssä SEUT-sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan mukaisesti), joten muutokset sisällytetään siihen². Alkuperäinen ehdotus säilyy entisellään lukuun ottamalla muutoksia, jotka koskevat jäsenvaltiolle annettavaa tukea ja mahdollisuutta palauttaa rajavalvonta sisärajoille (14 ja 15 artikla sekä viittaukset ”valvontaan” kaikkialla tekstissä), sekä tiettyjä komission toimeenpanovaltaa koskevia mukautuksia (5, 8, 13 ja 17 artikla). Mukautukset ovat tarpeen, koska komiteamenettelyä koskevia asiaa koskevia horisontaalisia sääntöjä on muutettu alkuperäisen ehdotuksen esittämisen jälkeen yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, 16 päivänä helmikuuta 2011 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 182/2011³. Lisäksi tekstiin on tehty muita mukautuksia, jotka liittyvät esimerkiksi Frontexin rooliin (6 artikla), Europoliin (8 artikla) ja Euroopan parlamentille ja neuvostolle tiedottamiseen (19 artikla).

2. INTRESSITAHOJEN KUULEMISEN JA VAIKUTUSTEN ARVIOINNIN TULOKSET

Ensimmäiset neuvostossa ja Euroopan parlamentissa käydyt keskustelut Schengenin arviointimenettelyä koskevasta ehdotuksesta sekä Euroopan parlamentin 7. heinäkuuta 2011 antama päätöslauselma⁴ osoittavat laajan tuen näkemykselle, että toimintamekanismiin on tarpeen liittyä keinoja puuttua tehokkaasti tilanteeseen, jossa jäsenvaltiolla on vakavia puutteita säännösten soveltamisessa.

Maahanmuuttotiedonannossa⁵ komissio esitti mahdollisuutta ottaa käyttöön mekanismi, jonka nojalla EU:n tasolla voidaan tehdä päätös siitä, mitkä jäsenvaltiot ottavat sisärajoilla suoritettavan rajavalvonnan poikkeuksellisesti uudelleen käyttöön ja kuinka pitkäksi ajaksi. Mekanismia olisi käytettävä vain viimeisenä keinona sen jälkeen, kun on toteutettu muita (häätä)toimenpiteitä tilanteen vakiinnuttamiseksi kyseisellä ulkorajausuudella joko EU:n tasolla solidaarisuuden hengessä ja/tai kansallisella tasolla, niin että huolehditaan yhteisten sääntöjen paremmasta noudattamisesta.

Oikeus- ja sisäasioiden neuvosto suhtautui tähän ajatukseen myönteisesti kokouksessaan 12. toukokuuta 2011, samoin kuin Eurooppa-neuvosto 23.–24. kesäkuuta 2011 pidetyssä kokouksessaan, jossa se totesi, että ”Schengen-yhteistyön yleistä toimivuutta uhkaaviin poikkeuksellisiin olosuhteisiin reagoimiseksi olisi otettava käyttöön mekanismi, joka ei kuitenkaan saa vaarantaa henkilöiden vapaan liikkuvuuden periaatetta”.

3. EHDOTUKSEN OIKEUDELLINEN SISÄLTÖ

Ehdotuksella kehitetään sisärajanpolitiikkaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 77 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaisesti. SEUT-sopimuksen 77 artiklassa määrätään sisärajavälön poistamisesta sopimuksen 26 artiklassa määrätyn henkilöiden vapaan liikkuvuuden alueen perimmäisenä tavoitteena. Sisärajavälön poistamiseen on

² **Muutokset on merkitty lihavoinnilla ja alleviivauksilla.**

³ EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13.

⁴ P7_TA(2011)0336.

⁵ KOM(2011) 248, 4.5.2011.

liityttävä toimenpiteitä ulkorajojen, viisumipolitiikan, Schengenin tietojärjestelmän tietosuojan, poliisiyhteistyön ja rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön aloilla. Näiden toimenpiteiden asianmukaisen soveltamisen myötä on mahdollista pitää yllä aluetta, jolla ei ole sisäraja-valvontaa. Niiden asianmukaisen soveltamisen arviointi ja valvonta edistää siis perimmäisen tavoitteen saavuttamista eli sellaisen alueen ylläpitoa, jolla ei ole sisäraja-valvontaa. Tähän perimmäiseen tavoitteeseen pyritään myös toimenpiteillä, joiden tarkoituksena on lieventää jatkuvista vakavista puutteista johtuvia kielteisiä vaikutuksia jäsenvaltion soveltaessa Schengenin säännöstöä. Tällainen toimenpide on mahdollisuus rajavalvonnan poikkeukselliseen väliaikaiseen palauttamiseen sisärajoilla viimeisenä keinona olosuhteissa, joissa tällaiset puutteet muodostavat vakavan uhan yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle unionin tai jäsenvaltion tasolla.

Marraskuussa 2010 esitetty ehdotus Schengenin arviointimekanismin perustamisesta sisältää kaikki tarvittavat tiedot budjettivaikutuksista, eivätkä nämä tiedot ole muuttuneet.

Muutettu ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

Arviointi- ja valvontamekanismin perustamisesta Schengenin säännöstön soveltamisen varmistamista varten

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 77 artiklan 2 kohdan e alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

noudattavat ~~Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklassa määrättyä menettelyä~~ tavallista lainsäätämisyksiköstä,

- (1) Schengen-alue, jossa tarkastukset on poistettu sisärajoilta, perustuu siihen, että jäsenvaltiot toteuttavat tehokkaasti liitännäistoimia ulkorajojen, viisumipolitiikan, Schengenin tietojärjestelmän, tietosuojan, poliisiyhteistyön, rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön ja huumausainepolitiikan aloilla.
- (2) Toimeenpanevan komitean 16 päivänä syyskuuta 1998 tekemällä päätöksellä⁶ perustettiin pysyvä Schengenin arviointi- ja soveltamiskomitea. Pysyvälle komitealle annetun toimeksiannon mukaan sen tehtävänä on ensinnäkin tutkia, täyttääkö valtio, joka on ehdolla saattamaan Schengenin sopimuksen voimaan, kaikki sisärajoilla tehtävien tarkastusten poistamista koskevat edellytykset, ja toisaalta seurata Schengenin säännöstön asianmukaista soveltamista valtioissa, jotka jo soveltavat sitä täysimääräisesti.
- (3) Jotta voidaan varmistaa Schengenin säännöstön soveltaminen, tarvitaan erityinen arviointi- ja valvontamekanismi, sillä Schengenin säännöstön soveltaminen edellyttää yhdenmukaisia ja korkeatasoisia vaatimuksia ja toisaalta sisärajoilla tehtävistä tarkastuksista luopuneiden jäsenvaltioiden välillä on oltava luja keskinäinen luottamus. Mekanismin olisi perustuttava komission ja kyseisten jäsenvaltioiden tiiviiseen yhteistyöhön.
- (4) Haagin ohjelmassa⁷ komissiota pyydettiin, heti kun tarkastusten poistaminen sisärajoilta on saatu päätökseen, tekemään ehdotus ”nykyisen Schengenin

⁶ EYVL L 239, 22.9.2000, s. 138.

⁷ EUVL C 53, 3.3.2005, s. 1 (kohta 1.7.1).

arviointimekanismin täydentämisestä valvontamekanismilla, jossa varmistettaisiin jäsenvaltioiden asiantuntijoiden täysimääräinen osallistuminen ja johon sisältyisi myös yllätystarkastuksia”.

- (5) Tukholman ohjelmassa⁸ todetaan, että ”Schengen-alueen arviointi tulee edelleen olemaan keskeisen tärkeää ja että arviointia olisi sen vuoksi parannettava vahvistamalla Frontexin asemaa tällä alalla”.
- (6) Vuonna 1998 käyttöön otettua arviointimekanismia olisi tämän vuoksi tarkistettava pysyvän komitean toimeksiannon toisen osan suhteen. Pysyvän komitean toimeksiannon ensimmäisen osan soveltamista olisi jatkettava sellaisena kuin se on määritelty 16 päivänä syyskuuta 1998 tehdyn päätöksen I osassa.
- (7) Aiemmista arvioinneista saadut kokemukset ovat osoittaneet, että tarvitaan johdonmukainen arviointi- **ja valvontamekanismi**, joka kattaa kaikki Schengenin säännösten osa-alueet lukuun ottamatta niitä aloja, joita varten EU:n lainsäädännössä on jo luotu erityinen arviointimekanismi.
- (8) Jäsenvaltioiden olisi osallistuttava tiiviisti arviointi- **ja valvontaprosessiin**. ~~Tämän asetuksen täytäntöönpanotoimenpiteistä olisi päätettävä soveltaen hallintomenettelyä, josta säädetään menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY 4 artiklassa.~~

Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa. Tätä valtaa olisi käytettävä yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, 16 päivänä helmikuuta 2011 annettun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁹ mukaisesti. Kun otetaan huomioon kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan iii luettelukohta, tarkastelumenettelyä sovelletaan.

- (9) Arviointi- **ja valvontamekanismiin** olisi sisällytettävä avoimet, tehokkaat ja selkeät säännöt, jotka koskevat arvioinnissa käytettäviä menetelmiä, pätevien asiantuntijoiden käyttöä paikalle tehtävissä käynneissä sekä arvioinnin yhteydessä tehtyjen havaintojen seuranta. Menetelmiin olisi erityisesti sisällytettävä paikalle tehtäviä yllätyskäyntejä, joilla täydennetään ennalta ilmoitettuja käyntejä etenkin rajavalvontaa ja viisumeja koskevissa asioissa.
- (10) Arviointi- **ja valvontamekanismin** puitteissa olisi myös varmistettava, että jäsenvaltiot noudattavat lainsäädäntöä, joka koskee tarkastusten poistamista sisärajoilta ja jäsenvaltioiden alueella tehtäviä tarkastuksia. Koska nämä määräykset eivät erityisen luonteensa vuoksi vaikuta jäsenvaltioiden sisäiseen turvallisuuteen, vastuu paikalle tehtävistä käynneistä olisi annettava yksinomaan komissiolle.
- (11) Arvioinnissa **ja valvonnassa** olisi kiinnitettävä erityistä huomiota perusoikeuksien kunnioittamiseen Schengenin säännösten soveltamisen yhteydessä.

⁸ Neuvoston asiakirja 17024/09, jonka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 10. ja 11. joulukuuta 2009.

⁹ EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13.

(12) Arvioinnissa olisi varmistettava, että jäsenvaltiot soveltavat Schengen-säännöstöä tehokkaasti peruseriaatteiden ja –normien mukaisesti. Tämän vuoksi arviointi kattaa kaiken toiminnan kannalta keskeisen lainsäädännön ja kaikki operatiiviset toiminnot alueella, jossa sisärajoilla tehtävistä tarkastuksista on luovuttu.

(1213) Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston, jäljempänä 'Frontex'¹⁰, olisi tuettava mekanismin täytäntöönpanoa ensisijaisesti laatimalla riskianalyysi, joka koskee ulkorajoja. Lisäksi mekanismin puitteissa olisi voitava hyödyntää viraston asiantuntemusta ulkorajoille tapauskohtaisesti tehtävissä käynneissä.

(14) Arviointi- ja valvontamekanismin avulla pitäisi olla myös mahdollista puuttua vakaviin puutteisiin säännösten soveltamisessa varmistamalla, että komissio antaa asianmukaista tukea Frontexin, Europolin ja muiden asiaan liittyvien Euroopan unionin virastojen teknisen avun kautta. Viimeisenä keinona ja ainoastaan, jos olosuhteet muodostavat vakavan uhan yleiselle järjestykselle tai sisäiselle turvallisuudelle unionin tai jäsenvaltion tasolla, pitäisi olla mahdollista palauttaa tarkastukset sisärajoilla siinä määrin ja sellaiseksi ajaksi, joka on tarpeen puutteista johtuvien kielteisten vaikutusten lieventämiseksi.

(1315) Jäsenvaltioiden olisi huolehdittava siitä, että paikan päälle tehtäviin käynteihin osallistuvat asiantuntijat ovat riittävän kokeneita ja että heille on annettu tehtävään tarvittava erityiskoulutus. Keskeisten laitosten (kuten Frontexin) olisi järjestettävä asianmukaista koulutusta. Lisäksi jäsenvaltioille on osoitettava varat aloitteisiin, jotka koskevat erityiskoulutusta Schengenin säännösten arvioinnin alalla, hyödyntämällä olemassa olevia rahoitusvälineitä ja niiden kehittämistä.

(1416) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen antamiseen eikä asetus sen vuoksi sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan. Koska tällä asetuksella kehitetään Schengenin säännöstöä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kolmannen osan V osaston määräysten nojalla, Tanskan olisi päätettävä edellä mainitun pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen antamisesta, saattaako se sen osaksi kansallista lainsäädäntöään.

(1517) Tällä asetuksella kehitetään sellaisia Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännösten määräyksiin 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn neuvoston päätöksen 2000/365/EY¹¹ mukaisesti. Sen vuoksi Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu tämän asetuksen antamiseen eikä asetus sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa eikä sitä sovelleta siihen.

(1618) Tällä asetuksella kehitetään Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännösten

¹⁰ Neuvoston asetus (EY) N:o 2007/2004, annettu 26 päivänä lokakuuta 2004 (EUVL L 349, 25.11.2004, s. 1).

¹¹ EYVL L 131, 1.6.2000, s. 43.

määräyksiin 28 päivänä helmikuuta 2002 tehdyn neuvoston päätöksen 2002/192/EY¹² mukaisesti. Sen vuoksi Irlanti ei osallistu tämän asetuksen antamiseen eikä asetus sido Irlantia eikä sitä sovelleta siihen.

(1719) Islannin ja Norjan osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyssä sopimuksessa¹³.

(1820) Sveitsin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välillä allekirjoitetussa sopimuksessa Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen¹⁴.

(1921) Liechtensteinin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan ~~välillä~~ allekirjoitetussa **välisessä** pöytäkirjassa, joka koskee Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymistä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehtyyn sopimukseen¹⁵.

(2023) Kyproksen osalta tämä asetus on vuoden 2003 liittymisasiakirjan 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu Schengenin säännöstöön perustuva tai muutoin siihen liittyvä säädös.

(2124) Bulgarian ja Romanian osalta tämä asetus on vuoden 2005 liittymisasiakirjan 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu Schengenin säännöstöön perustuva tai muutoin siihen liittyvä säädös.

(2225) Kyproksen, Bulgarian ja Romanian asiantuntijoiden olisi kuitenkin osallistuttava Schengenin säännöstön kaikkien osien arviointiin,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

Tällä asetuksella perustetaan arviointi- ja valvontamekanismi Schengenin säännöstön soveltamisen varmistamista varten niissä jäsenvaltioissa, joihin Schengenin säännöstöä sovelletaan täysimääräisesti.

Myös niiden jäsenvaltioiden asiantuntijat, jotka eivät asianomaisen liittymisasiakirjan nojalla vielä sovelleta säännöstöä täysimääräisesti, osallistuvat kuitenkin säännöstön kaikkien osien soveltamisen arviointiin **ja valvontaan**.

¹² EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20.

¹³ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36.

¹⁴ EUVL L 53, 27.2.2008, s. 52.

¹⁵ **EUVL L 160, 18.6.2011, s. 19.**

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa

'Schengenin säännöstöllä' tarkoitetaan niitä Schengenin säännösten määräyksiä, jotka on sisällytetty osaksi Euroopan unionia Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyllä pöytäkirjalla, sekä säädöksiä, jotka perustuvat Schengenin säännösten tai muutoin liittyvät siihen.

3 artikla

Velvollisuudet

1. Komissio vastaa **arviointi- ja valvontamekanismin** täytäntöönpanosta läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja EU:n elinten tuella tässä asetuksessa esitetyn mukaisesti.
2. Jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä komission kanssa auttaakseen sitä toteuttamaan tässä asetuksessa säädetyt tehtävät. Jäsenvaltioiden on lisäksi tehtävä yhteistyötä komission kanssa arviointien valmisteluvaiheessa, paikalle tehtävien käyntien yhteydessä sekä selvitysten antamisvaiheessa ja seurantavaiheessa.

4 artikla

Arvioinnit

Arvioinnit voivat käsittää kyselylomakkeita ja käyntejä paikalle. Kumpiakin voidaan täydentää lausunnoilla, joita arvioinnin kohteena oleva jäsenvaltio laatii arvioitavasta alasta. Paikalle tehtäviä käyntejä ja kyselylomakkeita voidaan käyttää erikseen tai yhdessä tiettyjen jäsenvaltioiden ja/tai tiettyjen alojen osalta. Paikalle tehtävistä käynneistä voidaan ilmoittaa etukäteen, tai ne voivat olla yllätyskäyntejä.

5 artikla

Monivuotinen ohjelma

1. Komissio laatii viisi vuotta kattavan monivuotisen arviointiohjelman ~~15 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen~~ viimeistään kuusi kuukautta ennen seuraavan viisivuotiskauden alkua. **Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.**
2. Monivuotisessa ohjelmassa luetellaan kunakin vuonna arvioitavat jäsenvaltiot. Kukin jäsenvaltio arvioidaan ainakin kerran kunkin viisivuotiskauden aikana. Jäsenvaltioiden arviointijärjestys riippuu riskianalyysistä, jossa otetaan huomioon muuttopaineet, sisäinen turvallisuus, edellisestä arvioinnista kulunut aika ja tarve säilyttää tasapaino arvioitavana olevien Schengenin säännösten määräysten välillä.

3. Monivuotista ohjelmaa voidaan tarvittaessa mukauttaa 1 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

6 artikla

Riskianalyysi

1. Frontexin on toimitettava komissiolle viimeistään 30 päivänä syyskuuta kunakin vuonna riskianalyysi, jossa otetaan huomioon muuttopaineet sekä annetaan suosituksia tulevan vuoden arviointien painopisteistä. Suosituksissa on viitattava tiettyihin ulkorajojen osiin ja tiettyihin rajanylityspaikkoihin, jotka on arvioitava seuraavana vuonna monivuotisen ohjelman puitteissa. Komissio välittää kyseisen riskianalyysin jäsenvaltioille.
2. Frontexin on toimitettava komissiolle samaan 1 kohdassa säädettyyn määräaikaan mennessä erillinen riskianalyysi sekä suositukset arviointien painopisteistä, jotka on pantava täytäntöön tekemällä seuraavana vuonna yllätyskäyntejä paikalle. Suositukset voivat koskea mitä tahansa aluetta tai tiettyä alaa, ja niissä on lueteltava ainakin kymmenen ulkorajojen osaa ja kymmenen rajanylityspaikkaa. **Komissio voi koska tahansa pyytää Frontexia toimittamaan sille riskianalyysin, jossa esitetään suosituksia yllätyskäynteinä toteutettavista arvioinneista.**

7 artikla

Kyselylomake

1. Komissio lähettää seuraavana vuonna arvioitaville jäsenvaltioille vakiokyselylomakkeen viimeistään 15 päivänä elokuuta edellisenä vuonna. Vakiokyselylomakkeet kattavat keskeisen lainsäädännön, Schengenin säännösten täytäntöönpanoa varten käytettävissä olevat tekniset ja organisatoriset resurssit sekä tilastotiedot kultakin arvioinnin kohteena olevalta alalta.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vastauksensa kyselylomakkeeseen kuuden viikon kuluessa kyselylomakkeen lähettämisestä. Komissio asettaa vastaukset muiden jäsenvaltioiden saataville.

8 artikla

Vuosiohjelma

1. Komissio laatii vuosittaisen arviointiohjelman viimeistään 30 päivänä marraskuuta edellisenä vuonna, ottaen huomioon Frontexin 6 artiklan mukaisesti tekemän riskianalyysin, 7 artiklassa tarkoitettuun kyselylomakkeeseen annetut vastaukset ja tarvittaessa **Europolin tai** muut tietolähteet. Ohjelmaan voi sisältyä seuraavien seikkojen arviointi:
 - Schengenin säännösten tai sen osien soveltaminen yhdessä jäsenvaltiossa, joka määritetään monivuotisessa ohjelmassa,

ja lisäksi tarvittaessa:

- tiettyjen Schengenin säännösten määräysten soveltaminen useissa jäsenvaltioissa (temaattiset arvioinnit),
 - Schengenin säännösten soveltaminen useissa jäsenvaltioissa (alueelliset arvioinnit).
2. ~~Jäljempänä 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen hyväksytyn~~ Ohjelman ensimmäisessä osuudessa luetellaan ne jäsenvaltiot, jotka monivuotisen ohjelman mukaan arvioidaan seuraavana vuonna. Tässä osuudessa luetellaan ne alat, jotka on tarkoitus arvioida, sekä paikalle tehtävät käynnit. **Komissio hyväksyy tämän osuuden. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.**
 3. Komissio laatii ohjelman toisen osuuden, jossa luetellaan seuraavana vuonna paikalle tehtävät yllätyskäynnit. Ohjelman tätä osuutta on käsiteltävä luottamuksellisena, eikä sitä toimiteta jäsenvaltioille.
 4. Vuosiohjelmaa voidaan tarvittaessa mukauttaa 2 ja 3 kohdan mukaisesti.

9 artikla

Luettelo asiantuntijoista

1. Komissio laatii luettelon asiantuntijoista, jotka jäsenvaltiot ovat nimenneet paikalle tehtäviä käyntejä varten. Luettelo toimitetaan jäsenvaltioille.
2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava kunkin asiantuntijan erityisalat ~~viitaten tämän asetuksen liitteessä lueteltuihin aloihin~~. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista muutoksista mahdollisimman pian.
3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava ne asiantuntijat, jotka ovat käytettävissä yllätyskäyntejä varten 10 artiklan 5 kohdassa säädettyjen vaatimusten mukaisesti.
4. Asiantuntijoilla on oltava asianmukainen pätevyys, myös vankka teorettinen osaaminen ja käytännön kokemusta arviointimekanismin kattamilta aloilta sekä hyvät tiedot arvioinnin periaatteista, menettelyistä ja tekniikoista, ja lisäksi asiantuntijoiden on kyettävä ilmaisemaan itseään tehokkaasti yhteisellä kielellä.
5. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että niiden nimeämät asiantuntijat täyttävät edellisessä kohdassa määritetyt vaatimukset, ja ilmoitettava asiantuntijoille annettu koulutus. Lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että asiantuntijoille annetaan jatkuvasti koulutusta, jotta he täyttäisivät kyseiset vaatimukset jatkossakin.

10 artikla

Paikalle tehtävistä käynneistä vastaavat ryhmät

1. Paikalle tehtävistä käynneistä vastaavat komission nimeämät ryhmät. Ryhmät koostuvat asiantuntijoista, jotka on valittu 9 artiklassa tarkoitettusta asiantuntijoiden luettelosta, sekä komission edustajista virkamiehistä. Komissio ~~huolehtii~~ pyrkii huolehtimaan siitä, että kunkin ryhmän asiantuntijat edustavat tasapuolista maantieteellistä jakaumaa ja riittävää asiantuntemusta. Jäsenvaltioiden asiantuntijat eivät saa osallistua siihen jäsenvaltioon tehtävään käyntiin, jossa he ovat töissä.
2. Komissio ~~voi~~ pyytää Frontexia, ja tarvittaessa Europolia, Eurojustia tai muita keskeisiä EU:n elimiä nimeämään edustajan, joka osallistuu tarkkailijana niiden toimialaan kuuluvalla alalla tehtävään käyntiin.
3. Ennalta ilmoitettuun, paikalle tehtävään arviointikäyntiin voi osallistua enintään kahdeksan asiantuntijaa ja paikalle tehtävään yllätyskäyntiin enintään kuusi asiantuntijaa (tarkkailijat mukaan luettuina).
4. Komissio tiedottaa ennalta ilmoitettavista käynneistä niille jäsenvaltioille, joiden asiantuntijat on nimetty 1 kohdan mukaisesti, viimeistään neljä viikkoa ennen suunniteltua käyntiä. Jäsenvaltioiden on vahvistettava viikon kuluessa, ovatko asiantuntijat käytettävissä.
5. Komissio tiedottaa yllätyskäynneistä niille jäsenvaltioille, joiden asiantuntijat on nimetty 1 kohdan mukaisesti, viimeistään viikkoa ennen suunniteltua käyntiä. Jäsenvaltioiden on vahvistettava 48 tunnin kuluessa, ovatko asiantuntijat käytettävissä.
6. Asiantuntijaryhmän jäsenet nimeävät yhdessä ennen paikalle tehtävää käyntiä yhden komission ~~virkamiehen~~ edustajan ja yhden jäsenvaltion asiantuntijan, jotka johtavat tarkastuskäyntiä.

11 artikla

Paikalle tehtävien käyntien toteuttaminen

1. Ryhmät, jotka tekevät käyntejä paikalle, toteuttavat kaikki tarpeelliset valmistelut, jotta käynnit olisivat tehokkaita, tarkkoja ja johdonmukaisia.
2. Kyseiselle jäsenvaltiolle ilmoitetaan asiasta
 - vähintään kaksi kuukautta ennen ennalta ilmoitettavan käynnin suunniteltua ajankohtaa,
 - vähintään 48 tuntia ennen yllätyskäyntiä.
3. Kaikilla käyntejä paikan päälle tekevän ryhmän jäsenillä on oltava mukanaan henkilötodistus, josta käy ilmi, että heillä on oikeus tehdä Euroopan unionin puolesta käynti paikalle.
4. Käynnin kohteena olevan jäsenvaltion on huolehdittava siitä, että asiantuntijaryhmä voi olla suoraan yhteydessä asiaankuuluviin henkilöihin. Sen on varmistettava, että ryhmällä on pääsy kaikille arvioinnin kannalta tarpeellisille alueille ja kaikkiin tarpeellisiin tiloihin ja että ryhmällä on mahdollisuus tutustua kaikkiin arvioinnissa

tarvittaviin asiakirjoihin. Sen on huolehdittava siitä, että ryhmä voi suorittaa toimeksiantonsa eli varmistaa arvioitavana olevaan alaan liittyvän toiminnan.

5. Käynnin kohteena olevan jäsenvaltion on kaikin toimivaltaansa kuuluvin keinoin autettava ryhmää sen tehtävän suorittamisessa.
6. Ennalta ilmoitettavien, paikalle tehtävien käyntien osalta komissio toimittaa ryhmän asiantuntijoiden nimet etukäteen niille jäsenvaltioille, joita asia koskee. Käynnin kohteena oleva jäsenvaltio nimeää yhteyshenkilön, joka huolehtii käyntiin liittyvistä käytännön järjestelyistä.
7. Jäsenvaltioiden on huolehdittava omien asiantuntijoidensa matka- ja majoitusjärjestelyistä. Komissio korvaa käynteihin osallistuvien asiantuntijoiden matka- ja majoituskustannukset.

12 artikla

Tarkastukset, jotka koskevat henkilöiden vapaata liikkuvuutta sisärajoilla

Ryhmät, jotka tekevät yllätyskäyntejä paikalle varmistakseen, ettei sisärajoilla suoriteta tarkastuksia, koostuvat 10 artiklassa säädetystä poiketen ainoastaan komission ~~virkamiehistä~~ **edustajista**.

13 artikla

Arviointikertomukset

1. Jokaisesta arvioinnista laaditaan kertomus. **Arviointikertomus** perustuu paikalle tehdyn käynnin havaintoihin ja kyselylomakkeen tietoihin.
 - (a) Jos arviointi perustuu pelkästään kyselylomakkeeseen tai yllätyskäyntiin, komissio laatii kertomuksen.
 - (b) Ennalta ilmoitettuihin, paikalle tehtyihin käynteihin perustuvan kertomuksen laatii ryhmä käynnin aikana. Komission ~~virkamiehellä~~ **edustajalla** on kokonaisvastuu kertomuksen laatimisesta sekä sen oikeellisuudesta ja laadusta. Jos asiasta esiintyy erimielisyyttä, on ryhmän pyrittävä saamaan aikaan sovitteluratkaisu. Kertomukseen voidaan kirjata eriäviä mielipiteitä.
2. Kertomuksessa analysoidaan tarpeen mukaan laatuun, määrään, toimintaan, hallintoon ja organisaatioon liittyviä seikkoja sekä luetellaan arvioinnin aikana mahdollisesti havaitut puutteet tai heikkoudet. Kertomuksessa annetaan suosituksia korjaaviksi toimiksi ja asetetaan määräaika niiden täytäntöönpanolle.
3. Kaikki kertomuksessa esitetyt tulokset ryhmitellään johonkin seuraavista luokista:
 - (a) vaatimusten mukainen,
 - (b) vaatimusten mukainen mutta parannukset tarpeen,
 - (c) ei vastaa vaatimuksia.

4. Komissio toimittaa ~~kertomuksen~~ **kertomusluonnoksen** käynnin kohteena olleelle jäsenvaltiolle kuuden viikon kuluessa paikalle tehdystä käynnistä tai kyselylomakkeeseen annettujen vastausten vastaanottamisesta. Jäsenvaltion on esitettävä kertomusta koskevat huomautuksensa kahden viikon kuluessa.
5. ~~Komission asiantuntija~~ esittää ~~kertomuksen~~ **kertomusluonnoksen** sekä jäsenvaltion antaman vastauksen ~~15~~ **17** artiklan mukaisesti perustetulle komitealle. Jäsenvaltioita pyydetään esittämään huomautuksensa kyselylomakkeeseen annetuista vastauksista, ~~kertomuksesta~~ **kertomusluonnoksesta** ja kyseisen jäsenvaltion esittämistä huomautuksista.

Komissio ~~antaa~~ **päätää tällä perusteella arviointikertomuksesta ja** 3 kohdassa tarkoitettua tulosten luokittelua koskevat ~~suositukset~~ **koskevista suosituksista** 15 artiklan ~~2 kohdassa~~ tarkoitettua ~~menettelyä~~ **noudattaen.** **Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.**

Käynnin kohteena olleen jäsenvaltion on esitettävä kuukauden kuluessa kertomuksen antamisesta komissiolle toimintasuunnitelma, jossa esitetään, miten se aikoo korjata havaitut heikkoudet.

Kuultuaan asiantuntijaryhmää komissio esittää arvionsa toimintasuunnitelman riittävydestä ~~15~~ **17** artiklan mukaisesti perustetulle komitealle **kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut toimintasuunnitelman jäsenvaltiolta.** Jäsenvaltioita pyydetään esittämään huomautuksensa toimintasuunnitelmasta.

6. Jäsenvaltion on annettava komissiolle selvitys toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa **arviointi**kertomuksen vastaanottamisesta ja jatkettava selvitysten antamista kolmen kuukauden välein kunnes toimintasuunnitelmaa on pantu täytäntöön kokonaisuudessaan. Havaittujen heikkouksien vakavuudesta ja niiden korjaamiseksi toteutetuista toiminnoista riippuen komissio ~~voi päättää tehdä ennalta ilmoitettavia käyntejä~~ 15 artiklan ~~2 kohdassa~~ tarkoitettua ~~menettelyä~~ **noudattaen** **päätää ennalta ilmoitettavista käynneistä varmistaakseen toimintasuunnitelman täytäntöönpanon.** **Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.** Komissio voi järjestää myös yllätyskäyntejä paikalle.

Komissio tiedottaa ~~15~~ **17** artiklan mukaisesti perustetulle komitealle säännöllisesti toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta.

7. Jos paikalle tehtävän käynnin aikana paljastuu vakava puute, jolla on huomattava vaikutus yhden tai useamman jäsenvaltion yleiseen turvallisuustasoon, komissio ilmoittaa tästä neuvostolle ja Euroopan parlamentille mahdollisimman pian joko omasta aloitteestaan tai jäsenvaltion pyynnöstä.

14 artikla

Toimenpiteet ulkorajoilla ja Frontexin tuki

1. Jos arviointikertomuksessa havaitaan vakavia puutteita ulkorajojen valvonnassa tai palauttamismenettelyissä, komissio saattaa 13 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen suositusten noudattamisen varmistamiseksi päättää kehottaa arvioitua jäsenvaltiota toteuttamaan eräitä erityistoimenpiteitä, joihin saattaa sisältyä yksi tai useampi seuraavista:

- Euroopan rajavartioryhmät otetaan käyttöön Frontex-asetuksen säännösten mukaisesti;
- sen riskinarviointia koskevat strategiset päätökset ja kaluston käyttöä koskevat suunnitelmat toimitetaan Frontexin hyväksyttäviksi;
- tietty rajanylityspaikka suljetaan rajoitetuksi ajaksi, kunnes puutteet on korjattu.

Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

2. Komissio tiedottaa 17 artiklan mukaisesti perustetulle komitealle säännöllisesti 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisen edistymisestä ja vaikutuksesta havaittuihin puutteisiin.

15 artikla

Ulkorajojen valvontaan tai palauttamismenettelyihin liittyvät vakavat puutteet

1. Jos 13 artiklan 5 kohdassa tarkoitettussa kertomuksessa todetaan, että arvioitavana ollut jäsenvaltio lyö vakavasti laimin velvoitettaan valvoa ulkorajoja tai toteuttaa palauttamismenettelyjä, arvioitavana olleen jäsenvaltion on annettava 13 artiklan 6 kohdassa tarkoitettusta toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa koskevasta kuuden kuukauden määräajasta poiketen kolmen kuukauden kuluessa kertomuksen vastaanottamisesta selvitys toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta.

2. Jos komissio toteaa 1 kohdassa tarkoitetun kolmen kuukauden määräajan jälkeen, että tilanne on säilynyt entisellään, sovelletaan Schengenin rajasäännösten 23, 23 a ja 26 artiklaa.

14 16 artikla

Arkaluonteiset tiedot

Ryhmiin on käsiteltävä kaikkia tehtäviensä suorittamisen yhteydessä saamiaan tietoja luottamuksellisina. Paikalle tehtyjen käyntien pohjalta laaditut kertomukset on luokiteltava

turvaluokkaan ”rajoitettu jakelu”. Komissio päättää kyseistä jäsenvaltiota kuultuaan, mikä osa kertomuksesta voidaan julkistaa.

15 artikla

Komitea

- ~~1. Komissiota avustaa komitea, joka muodostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana on komission edustaja.~~
- ~~2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 4, 7 ja 8 artiklaa.~~

17 artikla

Komitea

- 1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.**
- 2. Kun tähän kohtaan viitataan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.**

~~1618~~ artikla

Siirtymäsäännökset

1. Ensimmäinen 5 artiklan mukainen monivuotinen ohjelma ja ensimmäinen 8 artiklan mukainen vuosiohjelma laaditaan kuuden kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta. Kummankin ohjelman aloituspäivä on vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta.
2. Frontex toimittaa komissiolle ensimmäisen 6 artiklan mukaisen riskianalyysin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta.
3. Jäsenvaltioiden on nimettävä asiantuntijat 9 artiklan mukaisesti viimeistään kolmen kuukauden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta.

~~1719~~ artikla

Tiedottaminen Euroopan parlamentille **ja neuvostolle**

Komissio antaa Euroopan parlamentille **ja neuvostolle** tiedoksi 13 artiklan 5 kohdan mukaisesti antamansa suositukset.

~~1820~~ artikla

Euroopan parlamentille ja neuvostolle annettavat kertomukset

Komissio esittää vuosittain kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle tämän asetuksen nojalla suoritetuista arvioinneista. Kertomus julkaistaan, ja se käsittää tietoja seuraavista seikoista:

- edellisen vuoden aikana toteutetut arvioinnit ja
- kunkin arvioinnin pohjalta tehdyt päätelmät ja korjaavien toimien täytäntöönpanoaste.

1921 artikla

Kumoaminen

Kumotaan pysyvän Schengenin arviointi- ja soveltamiskomitean perustamisesta 16 päivänä syyskuuta 1998 tehdyn toimeenpanevan komitean päätöksen (SCH/Com-ex (98) 26 def.) osa II ”Soveltamiskomitea niiden valtioiden osalta, jotka jo soveltavat yleissopimusta” vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta.

2022 artikla

Neuvosto voi päättää toteuttaa tämän asetuksen voimaantulon jälkeen tehtävissä liittymisasiakirjoissa tarkoitetut Schengen-arvioinnit tämän asetuksen mukaisesti.

2123 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa ~~Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen~~ **perussopimusten** mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja